

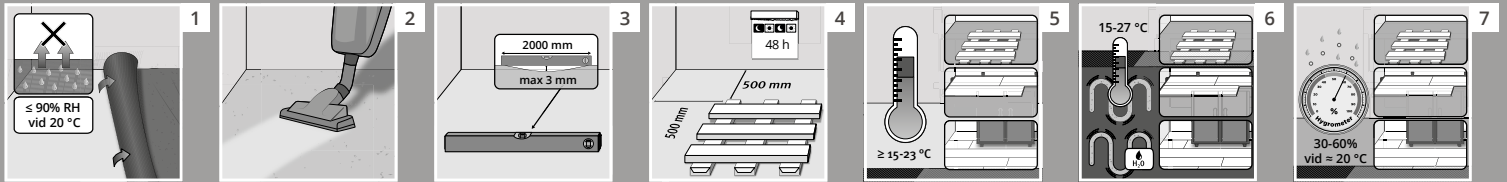
# Läggningsinstruktion

BJELIN HÄRDAT TRÄ FISKBENS MÖNSTER

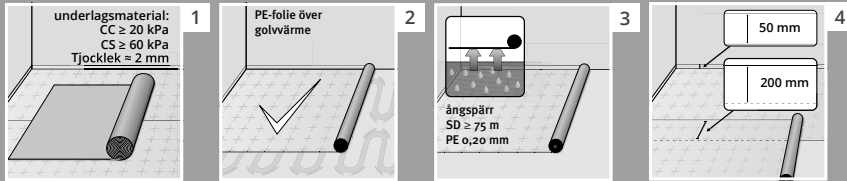
Låssystem 2G/5G®

# BJELIN

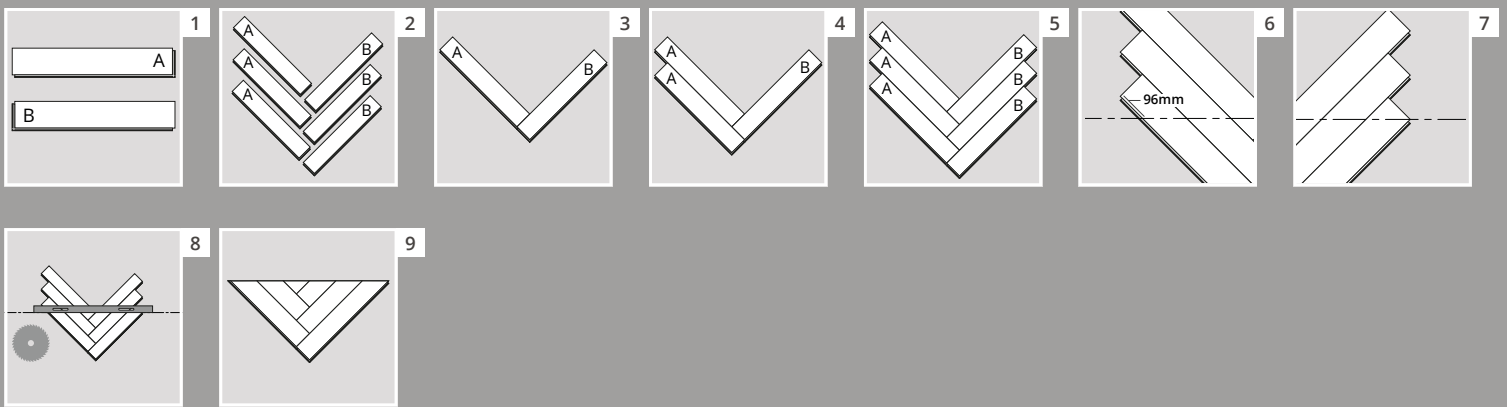
## 1. Installationsförberedelser



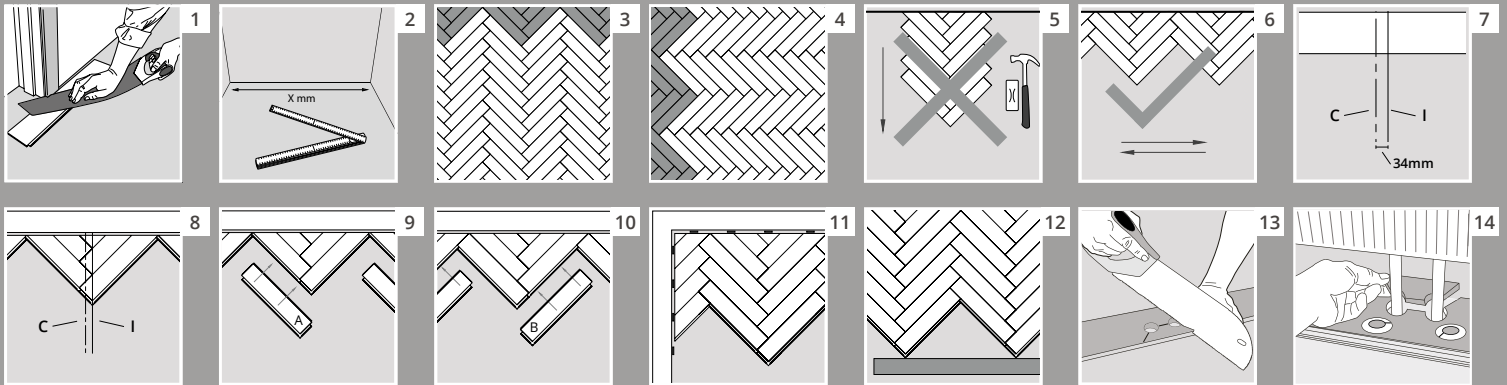
## 2. Undergolv - förberedelser



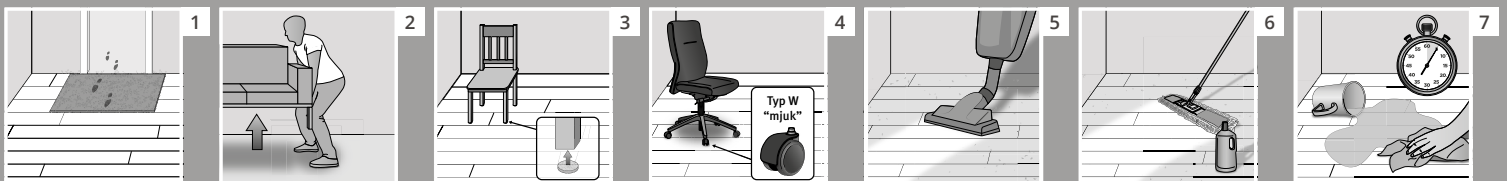
## 3. Installation av golv - Starttrianglar



## 4. Installation av golv - Fiskbensmönster



## 5. Rengöring & Underhåll



## Läggningsinstruktioner för installation av Bjelin Härdad trä i fiskbensmönster

Vänligen läs installationsanvisningen noggrant. Vid frågor kontakta er distributör eller Bjelin.

### Förutsättningar och Expansionsfogar

Maximal golvyta: 625 m<sup>2</sup>  
Maximal golvbredd: 25 m

I normalt möblerade, symmetriska (kvadratiska eller rektangulära), golvutrymmen är den maximala golvytan 625 m<sup>2</sup>. Mellan angränsande rum, till trösklar, i L-, T- eller U-formade rum, vid övergångar i korridorer etc. skall expansionsfogar installeras och täckas med skarvlister. Placera aldrig köksskåp, tunga köksöar, ugnar/spisar och annan tung inredning såsom braskamin, kassaskåp, osv. på golvet.

### Allmänt

Produkten finns i två utföranden (A-stav och B-stav), vilket är markerat på stavarnas baksida. A-stav och B-stav används för läggning av fiskbensmönster i denna läggningsinstruktion.

Vid inköp av golv rekommenderas alltid 10-15 % extra för bearbetning och materialanpassning.

Bjelins härdade trä i fiskbensmönster går utmärkt att installera med listband och fris.  
Se separata instruktioner på [www.bjelin.se/laggningsanvisningar](http://www.bjelin.se/laggningsanvisningar)

### Väggavstånd & expansionsfogar

Det är viktigt att beräkna korrekt väggavstånd. Väggavståndet beräknas på 1,5 mm per breddmeter. Använd distanskilar som korresponderar med ditt beräknade väggavstånd.

Räkneexempel: Ett rum som är 4 m brett skall beräknas  $4 \times 1,5 = 6$  mm. Alltså skall väggavståndet vara minimum 6 mm längs väggen runt om hela rummet.

Expansionsfogen mellan angränsande rum skall vara samma som väggavståndet men minst 20 mm.

### Rekommenderade verktyg

- Distanskilar
- Handsåg eller sticksåg
- Blyertspenna
- Tumstock
- Vinkelhake
- Trälim (D3)
- Kniv
- Bjelin upptagningsverktyg.

Kapning av härdad trä görs med fördel med våra utvalda tillbehör för trä från Bosch, t.ex Sticksågsblad T101B, T101AO eller cirkelsågklinga EXP WOOD.

### Policy skönhetsfel

Skulle det finnas någon tvekan om kvalitet, sortering eller skada, är det viktigt att ett reklamationsanspråk görs innan du lägger golvet. När en golvstav har installerats, oavsett om du lägger golvet själv eller anlitar en hantverkare, anses du som köpare ha godkänt den. **Installerad stav = godkänd stav.**

## Installationsförberedelser

Bjelin härdade trä i fiskbensmönster är gjord för flytande installationer men kan även limmas ned till underlagskonstruktionen.

- 1.1 Golvet bör installeras först efter att fasta möbelinstallationer har blivit genomförda (ex. köksskåp). Ta bort all vägg-till-vägg matta och inspektera underlagsgolvet. Det måste vara torrt, jämnt och fast. All form av ojämnheter, såsom färg, kitt etc. måste avlägsnas. Är undergolvet av betong måste undergolvet ha en relativ fuktighet (RH) på 90% eller mindre vid 20°C innan installation.
- 1.2 Dammsug underlagsgolvet.
- 1.3 Kontrollera jämnheten på underlagsgolvet. Avvikelse får inte överstiga mer än 3 mm totalt över 2000 mm i tvärgående eller längsgående riktning.
- 1.4 Placera golvpaketerna i rummet där de ska installeras. För att golvet ska kunna acklimatiseras till rumsförhållandena, placera de öppnade förpackningarna fritt från varandra och minst 0,5 m från väggarna i minst 48 timmar.
- 1.5 Det är rekommenderat att hålla temperaturen i rummet mellan 15-23°C före, under och efter installationen.
- 1.6 Våra golv fungerar bra med golvvärme. Vid installation med golvvärme skall folie med åldersbeständig ångspärr användas. För vidare information se punkt 2.2 och läs GBR, Golvbranschens Riskorganisation: <https://www.golvbranschen.se/rad-riktlinjer/tragolv/tragolv-pa-golvvarme/>
- 1.7 Det omgivande klimatet för golvet bör vara 30-60% i relativ luftfuktighet (RF), i genomsnitt (45- 60%), vid cirka 20°C. Vid låg RF kan små springor uppstå i fogarna mellan golvbrädorna, vilket bäst åtgärdas med hjälp av en luftfuktare inomhus, speciellt under uppvärmningssäsongen. Blanda stavar från flera paket före installation, för att uppnå maximal variation i golvmonstret.

## Undergolv - Förberedelser

- 2.1 För läggning i rum som inte har installerat golvvärme eller krav på ångspärr ska en underlagsfoam alltid installeras för att utjämna underlaget. Rekommenderad tjocklek på underlagsfoamen är ca 2 mm. Vi rekommenderar Bjelin Golvunderlägg PO Foam.

## Golvvärme

- 2.2 Våra golv fungerar mycket väl till olika golvvärmesystem. Vid installation med golvvärme skall folie med åldersbeständig ångspärr användas, se punkt 2.3 och 2.4. För en mer detaljerad beskrivning vad som gäller hänvisar vi till Golvbranschens riktlinjer för golvvärme: <https://www.golvbranschen.se/media/3107/tragolv-pa-golvvarme-2-2005.pdf>

Vid installation av golvvärmesystem med värmerör i spårade golvspånskivor med värmefördelningsplåtar skall en lastfördelande spontad skiva av spånskiva, HDF eller likvärdigt skivmaterial installeras. Lastfördelaren måste vara minst 8mm i tjocklek.

## Undergolv med krav på ångspärr

- 2.3 Ångspärr måste alltid installeras över:
  - a. Bjälklag med eller utan golvvärmesystem.
  - b. Ventilerad krypgrund
  - c. Våtutrymmen där ångspärr saknas, exempelvis över tvättstuga.
  - d. Lättbetongbjälklag
  - e. Bjälklag över varm eller fuktig lokal (t ex pannrum eller tvättstuga)

Tänk på att inte stänga in fukt i bjälklaget, vid osäkerhet se information hos Golvbranschens Riksorganisation.

Krav på ångpermeabilitetsfaktor (sd-värde) måste vara över 75 [m]. Bjelin rekommenderar Åldersbeständig PE-folie (LDPE) 0,20 mm eller Bjelin Golvunderlägg PO Kombifoam. Kombifoam är en PE-folie laminerad med en underlagsfoam, vid installation med kombifoam som ej är från Bjelin är det viktigt att kontrollera att sd-värdet är över 75 [m].

## Installation av ångspärr

- 2.4** PE-folien bör vikas upp ca 50 mm längs alla väggar (kragprincipen) för att slutligen skäras till korrekt storlek längs listerna. Används PE-folie måste den överlappas med 200 mm annars måste skarvarna vara tejpad med åldersbeständig tätningstejp (Bjelin rekommenderar: T-Flex Tätningstejp). Vid installation med kombifoam skall den laminerade sidan ligga nedåt mot undergolvet.

## Installation av golv - Starttrianglar

Starttrianglar är nödvändiga för att skapa ett fiskbensmönster och gör läggningen av hela golvytan enkel.

- 3.1-2** För att bygga en starttriangel behöver man 3 A-stavar och 3 B-stavar.

A- och B-stavar är de två typer av stavar används för att installera fiskbensmönstret. A- respektive B-typ är markerat på stavarnas baksida, där även ett produktionsnummer står. Se illustration.

- 3.3** Klicka fast en B-stav under A-staven. Se illustration.

- 3.4** Koppla därefter fast ytterligare en A-stav som låser över B-stavens kortsida och A-stavens långsida i enlighet med illustrationen.

- 3.5** Koppla därefter på en B-stav som låser över A-stavens kortsida och befintlig B långsida. Avsluta genom att montera de sista stavarna så starttriangeln ser ut som illustrationen.

- 3.6-7** Mät in 96mm från den främsta A-stavens ytterhörn. Rita sedan en linje till den sista monterade B-stavens ytterhörn. Se illustration.

- 3.8** Såga längs den ritade linjen på din starttriangel.

- 3.9** Starttriangeln ska nu se ut som illustrationen visar och den avsågade sidan skall mäta 818,6 mm.

## Installation av golv - Fiskbensmönster

- 4.1** Börja med att plocka/såga av dörrfoder så golvet kan skjutas in under listerna för att få ett snyggt resultat.

- 4.2-4** Mät upp rummet och välj fiskbensmönstrets längdriktning, vanligtvis i rummets längsriktning eller i huvudljusriktningen.

Lägg ut golvunderlägg innan installationen påbörjas. Använd med fördel Bjelins underlagsfoam med eller utan ångspärr beroende på undergolvet. Bjelins foam är 2 mm tjock och reducerar stegljud samt mindre ojämnheter i underlaget. Läs mer om golvunderlägg i punkt 2.1-4.

- 4.5-6** Fiskbensparkett med klick måste installeras genom att vinkla in och klicka fast en rad A-stavar och sedan en rad B-stavar, från höger till vänster och tvärt om som denna instruktion beskriver. Golvet får inte installeras med kloss och hammare likt illustration 4.5 visar, då kommer golvlåset att skadas.

- 4.7** Mät rummets bredd och markera ut rummets centrumlinje (C) på underlaget. Rita sedan ut installationslinjen (I) på underlaget 34 mm till höger om centrumlinjen. Detta för att centrera fiskbensmönstret i rummet.

- 4.8** När linjerna är markerade kan du börja med att placera ut starttrianglarna. Börja med att placera en starttriangel med udden pekandes mot installationslinjen

- 4.9-10** Golven installeras genom att vinkla långsidorna mot varandra och klicka ihop kortsidan växelvis A och B stav. Installera först en rad A från vänster till höger därefter installerar du en ny rad med B från vänster till höger osv.
- 4.11** Installera 3 rader och säkerställ att ni har rätt väggavstånd. Använd gärna distansklossar för att säkerställa att rätt väggavstånd finns. För mer information om väggavstånd, se avsnittet "Väggavstånd & expansionsfogar"
- 4.12** Kontrollera ca var 5:e rad under hela läggningen med en rätvinkel för att säkerställa att fiskbensstavarnas spetsar i mönstret är i linje med varandra och att golvet inte tandar. Skulle detta uppstå måste man lätt knacka in den staven som inte linjerar.
- 4.13** Installation vid radiatorrör.
- 4.14** Borra hål som är 20 mm större än rörets diameter.

## Efter installation

- Fäst inte listerna i golvbrädorna.
- Skyddsmaterial måste kunna släppa igenom fukt underifrån och får inte missfärga den färdiga golvytan. OBS! Tejp får inte fästas direkt mot den lagda träytan.

## Underhåll

Ett väl underhållet golv håller i många år. Det är också viktigt att skydda golvet i förebyggande syfte från exempelvis grus eller tunga möbler som kan repa ytan.

- 5.1** Placera alltid en tillräckligt stor dörmatta i anslutning till entréer.
- 5.2** Flytta möbler genom att lyfta dem på plats - knuffa/dra dem inte över golvet!
- 5.3** Skydda golvet genom att använda möbeltassar på möbelben.
- 5.4** Kontorsstolar på hjul måste ha hjul gjorda av mjukt gummi av typ W, eller en skyddsmatta under stolen.

## Rengöring

- 5.5** Daglig rengöring genom avtorkning med torr mopp/dammsugning rekommenderas.
- 5.6** Vid behov kan golvet våttorkas med en liten mängd vatten och ett pH-neutralt rengöringsmedel för trägolv. Använd inte såpor vid rengöring av trägolv eftersom det kan lämna en fet hinna över golvet och gör det svårare att städa.
- 5.7** Restvatten efter våttorkning måste självtorka inom 2-3 minuter. Eventuellt spillt vatten måste avlägsnas direkt.

## Allmänt om underhåll

Hårdvaxoljade golv i hemmiljö bör installationsoljas i samband med installation, framförallt i anslutning till kök och/eller ytterdörr (Bjelin Rekommenderar: Osmo 3079). I samband med installation i offentlig-/butiksmiljö skall hårdvaxoljade golv installationsoljas (Bjelin Rekommenderar: Osmo 3062).

För mer information om underhåll och skötsel av golven, se [www.bjelin.se](http://www.bjelin.se) eller kontakta Bjelin.

# woodura®

Woodura® är den patenterade teknik som gör det möjligt göra trä starkare och att använda hela trädet som råvara. Hållbart både för dig och vår miljö. Träytan pressas samman under hög värme med en träfiberskiva som bestrukits med en träpulverblandning. Träytan komprimeras och träpulvret tränger in in underifrån. Resultatet är ett härdat trä som är många gånger starkare och hårdare samtidigt som utseendet och känslan behålls. Med Woodura® inreder du med trädets vackraste delar och resten används för att golvet ska hålla länge.

